

Total No. of Questions—4+4]

[Total No. of Printed Pages—12

Seat No.	

[5312]-101

MJMC (Sem. I) EXAMINATION, 2018
101 : LANGUAGE SKILLS FOR MEDIA
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Write a short essay (of around 200-250 words) on any *one* of the following : [5]

- (1) Women Empowerment
- (2) Terrorism : a threat to nations progress
- (3) Facebook : a new platform.

2. (A) Translate *one* of the following passage into Marathi *or* Hindi : [5]

(Students who don't know Hindi and Marathi should paraphrase both passages in own words.)

A battalion of farmers from Tamil Nadu turned April into a violently angry month at Delhi's Jantar Mantar as they brandished the skulls of those who had committed suicide, shaved their heads, walked around naked and even drank urine, demanding

P.T.O.

attention to their severe debt problems. The Tamil Nadu farmers, who protested for 41 days, had barely gone back after an assurance of a drought relief package worth Rs. 40,000 crore from their chief minister, E Palaniswami, when things started spiralling out of control in Maharashtra. Farmers, emboldened by the decision of the Uttar Pradesh government to waive loans worth Rs. 36,000 crore, demanded a waiver in their state as well. Vegetables and milk supplies to Mumbai were cut off by agitators, and the Devendra Fadnavis government had to give in by assuring that their demands would be met. Right from the time India got freedom, the farmer has been exploited, harassed and punished. They all have debts and are not able to repay them.

Or

MUMBAI : Heavy rains coupled with thunder and lightning lashed the metropolis this afternoon, slowing down movement of vehicular traffic and suburban trains, and bringing back memories of torrential downpour late last month when the financial capital came to a standstill.

As the visibility dropped below 550 meters due to the downpour, runway operations at the Mumbai airport were suspended for

a brief period during which some flights were diverted to nearby airports.

With the weather department forecasting more rain, the civic administration and other agencies have geared up to tackle any eventuality and keep the city afloat unlike on August 29, when the metropolis was flooded.

“No untoward incident has been reported so far owing to the rains and our contingency services are in alert mode,” said a senior official attached with the Disaster Management Cell of the Brihanmumbai Municipal Corporation (BMC). “Till 5 this evening, our weather station in South Mumbai has recorded 28.71 mm rainfall. The eastern and western suburbs have recorded 28.93 mm and 25.11 mm rainfall, respectively,” said the official. On Sunday, the weather department had forecast heavy rains in Mumbai and the coastal Konkan region for the next three days. On Sunday, the weather department had forecast heavy rains in Mumbai and the coastal Konkan region for the next three days.

(B) Translate *one* of the following passages into English : [5]

गेल्या दोन वर्षांत दक्षिण आशिया उपखंडातील राजकारण चीनच्या विरोधात जाऊ लागले आहे. भारतीय बाजारपेठ, त्याला केंद्रस्थानी ठेवून आखण्यात आलेले भारतीय परराष्ट्र धोरण व पाकिस्तान-चीन या पारंपरिक शत्रुराष्ट्रांशी असलेले ताणतणावाचे

संबंध ही पार्श्वभूमी लक्षात घेऊन जपानने भारताशी मैत्री अधिक दृढ करण्यासाठी त्यांच्याही परराष्ट्र नीतीमध्ये बदल केले आहेत. त्याचे परिणाम दोन महिन्यांपूर्वी जेव्हा चीनच्या प्रस्तावित वन रोड वन बेल्ट या प्रकल्पामध्ये भारताने भाग घेणार नसल्याचे ठामपणे सांगितले तेव्हा जपानने भारताच्या भूमिकेला पाठिंबा दिला होता. त्यापुढे गेल्या आठवड्यात जपानचे पंतप्रधान शिंझो अॅबे यांनी भारतभेटीत चक्क डोकलाम विषय उपस्थित करून चीनच्या आक्रमक रणनीतीवर नापसंती व्यक्त केली. चीन व जपानचे नाते पूर्वीपासून तणावाचे आहे. त्यात सेनकाकू बेटांवरील ताब्यावरून 2012 ते 2014 अशी दोन वर्षे सातत्याने चीन व जपानदरम्यान एकमेकांवर आरोप-प्रत्यारोप झाले होते. त्यात चीन व जपानने आपले नौदलही सज्ज ठेवले होते. अखेर उभय देशांनी शांतता व सहकार्याची भाषा करत चार कलमांवर स्वाक्षऱ्या केल्या आणि हा वाद तूर्त थांबवला. जपानला डोकलाम विषय त्या उद्देशाने महत्त्वाचा वाटला असावा. जपानला भारताची बाजारपेठ खुणावत आहे, पण जपानचा कल आपली उत्पादने विकण्यापेक्षा तंत्रज्ञान विकण्याकडे अधिक आहे आणि त्यातून जपानला आशिया खंडात पुन्हा आपले दमदार पदार्पण करायचे आहे. नवे मित्रदेश शोधणे व त्यांच्याशी आर्थिक-विज्ञान-तंत्रज्ञानाचे करार करणे ही जपानची नवी पावले आहेत. अहमदाबादमधील बुलेट ट्रेन प्रकल्पाची पायाभरणी हा तंत्रज्ञान हस्तांतरणाचा एक भाग असला तरी या समारंभाच्या निमित्ताने चीनला राजकीय व बाजारपेठीय शह देण्यासाठी त्यांनी चीनसोबत त्याचा जवळचा मित्र पाकिस्तानलाही चुचकारले आहे. त्याचे प्रतिबिंब भारत-जपान संयुक्त निवेदनात ठळकपणे दिसून येते. या संयुक्त निवेदनात पाकस्थित दहशतवादी तळांचा उल्लेख, उ. कोरियाचा चीनच्या छुप्या मदतीने सुरू असलेला अणुकार्यक्रम, चीनचा वन बेल्ट वन रोड हा महत्त्वाकांक्षी आर्थिक कार्यक्रम व रोहिंग्या निर्वासितांचा मुद्दा उपस्थित केला गेला. या सर्व मुद्द्यांशी भारताचा प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष असा संबंध येतो, म्हणून जपानने भारताच्या पाठीवर आश्वासक हात ठेवला आहे.

किंवा

बगदाद (रायटर)। इस्लामिक स्टेट (आइएस) आतंकियों के आत्मघाती हमलों में कम से कम 74 लोग मारे गए। ये हमले गुरुवार को दक्षिणी इराक में हुए। नसीरिया के स्वास्थ्य निदेशक जासिम अल-खालिदी ने कहा कि शहर के अस्पताल में 50 शव आए। कुछ घायलों की गंभीर हालत देखते हुए मृतकों की संख्या बढ़ने की आशंका है। अस्पताल सूत्रों ने कहा कि मारे गए लोगों में 10 ईरानी शामिल हैं। ये लोग शिया तीर्थस्थल की यात्रा पर थे। पश्चिमी नसीरिया के एक रेस्टोरेंट पर सबसे खतरनाक हमला हुआ। हमलावर ने रेस्टोरेंट के सबसे भीड़ वाले इलाके में खुद को उड़ा लिया। हथियारबंद गिरोह के सदस्य लोगों पर बम फेंकने लगे और गोलियाँ चलानी शुरू कर दीं। पुलिस ने कहा कि चेकपोस्ट पर हुए हमले में कुछ पुलिसकर्मी मारे गए। लेकिन यहाँ हताहत हुए लोगों की संख्या की पुष्टि नहीं हो पाई है। इराकी और कुर्दिश सुरक्षा अधिकारियों ने कहा कि मोसुल में अपनी खलीफा सल्तनत के ढह जाने के बाद सुन्नी आतंकी संगठन ने छापामार लड़ाई का तरीका अपना लिया है। सीरिया के राक्का में भी आइएस पर घेराबंदी की जा चुकी है। यही शहर मध्य पूर्व और पश्चिम पर हमले का संचालन अड्डा रहा है। सुरक्षा अधिकारियों ने गुरुवार के हमले को आइएस समर्थकों को संदेश देने वाला करार दिया है। इस हमले से आइएस ने समर्थकों को संदेश दिया है कि यह समूह अभी भी मजबूत है और जमीन खोने के बाद भी इराक के अन्य हिस्सों में वह संचालित हो सकता है।

3. Write a letter of application to a Reputed Newspaper for the post of reporter. [5]

4. Do as directed : [2]

(A) Write the meaning of the following words :

(i) Suspect

(ii) Wander.

(B) Add suffix and prefix to the following words : [2]

(i) Comfort

(ii) Organise.

(C) Punctuate the following sentence : [1]

mother said to peter lets go to the senta carla beach for picnic

[5312]-101

101 : LANGUAGE SKILLS FOR MEDIA

मराठी भाषांतर

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

(ii) उजवीकडील आंकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावरती 250-300 शब्दांचा निबंध लिहा : [5]

(अ) महिला सबलीकरण

(ब) दहशतवाद : देशाच्या विकासातील एक अडसर

(क) फेसबुक : एक नवीन व्यासपीठ

2. (अ) पुढीलपैकी एका उताऱ्याचे मराठी किंवा हिंदी मध्ये भाषांतर करा : [5]

A battalion of farmers from Tamil Nadu turned April into a violently angry month at Delhi's Jantar Mantar as they brandished the skulls of those who had committed suicide, shaved their heads, walked around naked and even drank urine, demanding attention to their severe debt problems. The Tamil Nadu farmers, who protested for 41 days, had barely gone back after an assurance of a drought relief package worth Rs. 40,000 crore from their chief minister, E Palaniswami, when things started

spiralling out of control in Maharashtra. Farmers, emboldened by the decision of the Uttar Pradesh government to waive loans worth Rs. 36,000 crore, demanded a waiver in their state as well. Vegetables and milk supplies to Mumbai were cut off by agitators, and the Devendra Fadnavis government had to give in by assuring that their demands would be met. Right from the time India got freedom, the farmer has been exploited, harassed and punished. They all have debts and are not able to repay them.

Or

MUMBAI : Heavy rains coupled with thunder and lightning lashed the metropolis this afternoon, slowing down movement of vehicular traffic and suburban trains, and bringing back memories of torrential downpour late last month when the financial capital came to a standstill.

As the visibility dropped below 550 meters due to the downpour, runway operations at the Mumbai airport were suspended for a brief period during which some flights were diverted to nearby airports.

With the weather department forecasting more rain, the civic administration and other agencies have geared up to tackle

any eventuality and keep the city afloat unlike on August 29, when the metropolis was flooded.

“No untoward incident has been reported so far owing to the rains and our contingency services are in alert mode,” said a senior official attached with the Disaster Management Cell of the Brihanmumbai Municipal Corporation (BMC). “Till 5 this evening, our weather station in South Mumbai has recorded 28.71 mm rainfall. The eastern and western suburbs have recorded 28.93 mm and 25. 11mm rainfall, respectively,” said the official. On Sunday, the weather department had forecast heavy rains in Mumbai and the coastal Konkan region for the next three days. On Sunday, the weather department had forecast heavy rains in Mumbai and the coastal Konkan region for the next three days.

(ब) पुढीलपैकी एका उताऱ्याचे इंग्रजीत भाषांतर करा : [5]

गेल्या दोन वर्षात दक्षिण आशिया उपखंडातील राजकारण चीनच्या विरोधात जाऊ लागले आहे. भारतीय बाजारपेठ, त्याला केंद्रस्थानी ठेवून आखण्यात आलेले भारतीय परराष्ट्र धोरण व पाकिस्तान-चीन या पारंपरिक शत्रुराष्ट्रांशी असलेले ताणतणावाचे संबंध ही पार्श्वभूमी लक्षात घेऊन जपानने भारताशी मैत्री अधिक दृढ करण्यासाठी त्यांच्याही परराष्ट्र नीतीमध्ये बदल केले आहेत. त्याचे परिणाम दोन महिन्यांपूर्वी जेव्हा चीनच्या प्रस्तावित वन रोड वन बेल्ट या प्रकल्पामध्ये भारताने भाग घेणार

नसल्याचे ठामपणे सांगितले तेव्हा जपानने भारताच्या भूमिकेला पाठिंबा दिला होता. त्यापुढे गेल्या आठवड्यात जपानचे पंतप्रधान शिंझो अॅबे यांनी भारतभेटीत चक्क डोकलाम विषय उपस्थित करून चीनच्या आक्रमक रणनीतीवर नापसंती व्यक्त केली. चीन व जपानचे नाते पूर्वीपासून तणावाचे आहे. त्यात सेनकाकू बेटांवरील ताब्यावरून 2012 ते 2014 अशी दोन वर्षे सातत्याने चीन व जपानदरम्यान एकमेकांवर आरोप-प्रत्यारोप झाले होते. त्यात चीन व जपानने आपले नौदलही सज्ज ठेवले होते. अखेर उभय देशांनी शांतता व सहकार्याची भाषा करत चार कलमांवर स्वाक्षऱ्या केल्या आणि हा वाद तूर्त थांबवला. जपानला डोकलाम विषय त्या उद्देशाने महत्त्वाचा वाटला असावा. जपानला भारताची बाजारपेठ खुणावत आहे, पण जपानचा कल आपली उत्पादने विकण्यापेक्षा तंत्रज्ञान विकण्याकडे अधिक आहे आणि त्यातून जपानला आशिया खंडात पुन्हा आपले दमदार पदार्पण करायचे आहे. नवे मित्रदेश शोधणे व त्यांच्याशी आर्थिक-विज्ञान-तंत्रज्ञानाचे करार करणे ही जपानची नवी पावले आहेत. अहमदाबादमधील बुलेट ट्रेन प्रकल्पाची पायाभरणी हा तंत्रज्ञान हस्तांतरणाचा एक भाग असला तरी या समारंभाच्या निमित्ताने चीनला राजकीय व बाजारपेठीय शह देण्यासाठी त्यांनी चीनसोबत त्याचा जवळचा मित्र पाकिस्तानलाही चुचकारले आहे. त्याचे प्रतिबिंब भारत-जपान संयुक्त निवेदनात ठळकपणे दिसून येते. या संयुक्त निवेदनात पाकस्थित दहशतवादी तळांचा उल्लेख, उ. कोरियाचा चीनच्या छुप्या मदतीने सुरू असलेला अणुकार्यक्रम, चीनचा वन बेल्ट वन रोड हा महत्त्वाकांक्षी आर्थिक कार्यक्रम व रोहिंग्या निर्वासितांचा मुद्दा उपस्थित केला गेला. या सर्व मुद्द्यांशी भारताचा प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष असा संबंध येतो, म्हणून जपानने भारताच्या पाठीवर आश्वासक हात ठेवला आहे.

किंवा

बगदाद (रायटर)। इस्लामिक स्टेट (आइएस) आतंकियों के आत्मघाती हमलों में कम से कम 74 लोग मारे गए। ये हमले गुरुवार को दक्षिणी इराक में हुए। नसीरिया के स्वास्थ्य निदेशक जासिम अल-खालिदी ने कहा कि शहर के अस्पताल में 50 शव आए। कुछ घायलों की गंभीर हालत देखते हुए मृतकों की संख्या बढ़ने की आशंका है। अस्पताल सूत्रों ने कहा कि मारे गए लोगों में 10 ईरानी शामिल हैं। ये लोग शिया तीर्थस्थल की यात्रा पर थे। पश्चिमी नसीरिया के एक रेस्टोरेंट पर सबसे खतरनाक हमला हुआ। हमलावर ने रेस्टोरेंट के सबसे भीड़ वाले इलाके में खुद को उड़ा लिया। हथियारबंद गिरोह के सदस्य लोगों पर बम फेंकने लगे और गोलियाँ चलानी शुरू कर दीं। पुलिस ने कहा कि चेकपोस्ट पर हुए हमले में कुछ पुलिसकर्मी मारे गए। लेकिन यहाँ हताहत हुए लोगों की संख्या की पुष्टि नहीं हो पाई है। इराकी और कुर्दिश सुरक्षा अधिकारियों ने कहा कि मोसुल में अपनी खलीफा सल्तनत के ढह जाने के बाद सुन्नी आतंकी संगठन ने छापामार लड़ाई का तरीका अपना लिया है। सीरिया के राक्का में भी आइएस पर घेराबंदी की जा चुकी है। यही शहर मध्य पूर्व और पश्चिम पर हमले का संचालन अड्डा रहा है। सुरक्षा अधिकारियों ने गुरुवार के हमले को आइएस समर्थकों को संदेश देने वाला करार दिया है। इस हमले से आइएस ने समर्थकों को संदेश दिया है कि यह समूह अभी भी मजबूत है और जमीन खोने के बाद भी इराक के अन्य हिस्सों में वह संचालित हो सकता है।

3. एका प्रसिद्ध वृत्तपत्रासाठी बातमीदाराच्या जागेसाठीचा नोकराचा अर्ज लिहा. [5]

4. पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या : [5]
- (अ) समानार्थी शब्द लिहा : [2]
- (i) हिंमत :
- (ii) झाडू :
- (ब) विरुद्धार्थी शब्द लिहा : [2]
- (i) तीक्ष्ण :
- (ii) यजमान :
- (क) अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा : [1]
- मनस्ताप होणे:

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-102

M.J.M.C. (First Semester) EXAMINATION, 2018

102 : News Reporting and Writing (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Attempt any *one* : [15]

(a) What are the techniques of news writing? Explain the importance and various types of leads in detail.

Or

(b) (i) Explain the role and responsibilities of a chief reporter. [5]

(ii) Explain the importance of Right to Information Act for a reporter. [5]

(iii) Explain the differences between the media specific nature of news for a newspaper and the twitter handle of the same newspaper. [5]

2. Write short notes on (any *two*) : [10]

(a) News values

(b) News beat and beat mapping

(c) Importance of sources for news gathering

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

- सूचना :— (i) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
(ii) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [15]

(a) बातमी लेखनाची तंत्रे कोणती ? बातमीच्या अग्रभागाचे महत्त्व आणि अग्रभागाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

किंवा

(b) (i) मुख्य बातमीदाराची भूमिका आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा. [5]

(ii) बातमीदाराच्या लेखी माहिती अधिकार कायद्याचे असणारे महत्त्व स्पष्ट करा. [5]

(iii) एखादे वृत्तपत्र आणि त्याच वृत्तपत्राचे ट्विटर हँडल यांच्यासाठीच्या बातम्यांच्या स्वरूपामधील भेद स्पष्ट करा. [5]

2. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

(a) वृत्तमूल्ये

(b) बातमीदारीचे कार्यक्षेत्र (न्यूजबीट) आणि त्या कार्यक्षेत्रातील बातमीदारीचे नियोजन (बीट मॅपिंग)

(c) बातम्या मिळविण्यासाठीचे सूत्रांचे महत्त्व.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Page—1

Seat No.	

[5312]-103

MJMC (Semester I) EXAMINATION, 2018

Paper-103 : NEWS EDITING 1

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. A. What is the structure of traditional newspaper organization? Explain the need of coordination among its different departments. (15)
OR
B I. Explain the principles of newspaper design. (7.5)
II. What do you mean by news values? What determines news value? (7.5)
2. Write short notes on **any two**. (10)
I. Power of Visuals in newspaper.
II. Front Page make up.
III. Role of news desk.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. अ. पारंपरिक वृत्तपत्रांची संस्थात्मक रचना कशी असते? वृत्तपत्राच्या वेगवेगळ्या विभागांमधील अंतर्गत समन्वयाची गरज स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
ब. ए. वृत्तपत्राच्या मांडणीची मूलतत्त्वे स्पष्ट करा. (७.५)
ऐ. वृत्तमूल्ये म्हणजे काय? वृत्तमूल्ये निश्चित करणारे घटक कोणते? (७.५)
2. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
अ. वृत्तपत्रांमधील छापील दृश्यांचे महत्त्व
आ. पहिल्या पानाची मांडणी- सजावट
ई. न्यूज डेस्कची भूमिका

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-104

MJMC (Semester I) EXAMINATION, 2018

104 : FEATURE WRITING (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

***N.B.* :— (i) All questions are compulsory.**

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Explain the procedure of feature writing from concept to a complete feature. (10)

OR

Write a letter to the Editor highlighting any social issue to be published in the newspaper. (10)

2. State and explain the various types of features. (10)

OR

State and explain the various types of feature leads. (10)

3. Write short note (any two) (5)

a) Personality Profile

b) Editing features

c) Research for feature writing

d) Book review

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. संकल्पनेपासून ते पूर्ण फीचर तयार होईपर्यंतची फीचर लेखनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

एका वृत्तपत्रातील वाचकांच्या पत्रव्यवहार सदरासाठी कोणत्याही एका सामाजिक समस्येबाबत भाष्य करणारे पत्र लिहा. (१०)

2. फीचरचे वेगवेगळे प्रकार सांगून, ते स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

फीचरच्या शिरोभागाचे प्रकार सांगून, ते स्पष्ट करा. (१०)

3. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) (५)

अ) व्यक्तिचित्रण

ब) फीचरचे संपादन

क) फीचर लेखनासाठी संशोधन

ड) पुस्तक परीक्षण

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-105

MJMC (Semester I) EXAMINATION, 2018

**CJ-105 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND CHALLENGES (1)
(2013 PATTERN)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Explain the contribution of the Bhakti movement in social and cultural development of Maharashtra. [10]

OR

The Hindaviswaraj concept of Shivaji Maharaj was an experiment of social engineering. Explain in detail. [10]

2. Explain the significance and contribution of Co-operative Movement in the development of Maharashtra. [10]

OR

Critically analyze the performance of Devendra Phadanvis government. [10]

3. Explain the significance of the SC judgement on the issue of Aadhar regarding right to privacy. [10]

OR

Explain the highlights of central budget 2018-19. [10]

4. Write short notes. (any four) [20]

- (a) Govind Talwalkar
- (b) Jalyukt Shivar
- (c) Beti Bachao Beti Padhav
- (d) Jignesh Mevani
- (e) Sardar Sarovar Project
- (f) Dr. Arvind Gupta
- (g) Shashi Kapoor
- (h) Niti Aayog

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

१. भक्ती चळवळीचे महाराष्ट्राच्या सामाजिक व सांस्कृतिक विकासामधील योगदान स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

‘शिवाजी महाराजांनी स्थापन केलेले हिंदवी स्वराज्य हा सामाजिक एकीचा प्रयोग होता,’ हे विधान सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)

२. सहकार चळवळीचे महाराष्ट्राच्या विकासातील महत्त्व आणि योगदान स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

महाराष्ट्रातील देवेंद्र फडणवीस सरकारच्या कामगिरीचे सटीक मूल्यमापन करा. (१०)

३. आधार ओळखपत्राच्या अनुषंगाने सर्वोच्च न्यायालयाने व्यक्तीगततेच्या मुद्द्यावर दिलेल्या निकालाचे महत्त्व स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

२०१८-१९ या वर्षाच्या केंद्रीय अर्थसंकल्पाची वैशिष्ट्ये सांगा. (१०)

४. टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)

अ) गोविंद तळवलकर

ब) जलयुक्त शिवार

क) बेटी बचाव बेटी पढाव

ड) जिग्नेश मेवानी

इ) सरदार सरोवर प्रकल्प

ई) डॉ. अरविंद गुप्ता

प) शशी कपूर

फ) निती आयोग

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-201

M.J.M.C. (II Sem.) EXAMINATION, 2018

201 : NEWS REPORTING AND WRITING-II

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

***N.B.* :—**Figures to the right indicate full marks.

1. Attempt any ONE (15)

a. Which are the various types of interviews? Explain the importance of research, planning and questioning skills for a good interview.

OR

b. i) What are the different categorises of news coverage? Explain the characteristics of on the spot coverage and a follow up story with proper example. **(5)**

ii) Distinguish between traditional news beats and modern news beats with suitable examples. **(5)**

iii) Being a political reporter what knowledge, information and qualities should a person possess? **(5)**

2. Write any TWO short notes. (10)

a. Human interest stories

b. Importance of planning and teamwork for reporting team

c. Storytelling

P.T.O.

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना : मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

१५

अ. मुलाखतीचे वेगवेगळे प्रकार कोणते? चांगली मुलाखत घेण्यासाठी संशोधन, नियोजन आणि प्रश्न विचारण्याच्या कौशल्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

आ. १. बातमी गोळा करण्याचे वेगवेगळे प्रकार कोणते? घटनास्थळी जाऊन बातमी घेणे आणि पाठपुरावा करून बातमी लिहिण्याच्या प्रकारांची वैशिष्ट्ये योग्य त्या उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

५

२. बातमीदारीची पारंपरिक कार्यक्षेत्रे आणि आधुनिक कार्यक्षेत्रे यांच्यामधील फरक योग्य उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.

५

३. राजकारणविषयक वार्ताहर म्हणून काम करण्यासाठी संबंधित व्यक्तीकडे कोणते ज्ञान, कोणती माहिती आणि कोणती कौशल्ये असणे आवश्यक आहे ?

५

२. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

१०

क. लोकरूची बातमी

ख. बातमीदारांच्या फळीसाठी नियोजन आणि संघभावनेचे महत्त्व

ग. स्टोरीटेलिंग

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-202

MJMC (Semester II) EXAMINATION, 2018

202 : NEWS EDITING-2

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

Q 1 A. Discuss the changing structure of newsroom in the context of advent of new media. (15)

OR

Q 1 B I. Explain the importance of co-ordination and teamwork of sub-editor and artist. (7.5)
II. Every media follows a definite policy for editing news. Explain your opinion. (7.5)

Q 2. Write short notes on **any two** (10)
I. Reader-generated content.
II. Planning and coordination for special stories.
III. Ethics of Photo Journalism.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १अ. नवमाध्यमांमधील बदलांच्या पार्श्वभूमीवर वृत्तदालनांच्या बदलत्या स्वरूपाविषयी चर्चा करा. (१५)

P.T.O.

किंवा

- प्र. १ब. ए. उपसंपादक आणि सजावटकारांमधील समन्वय आणि संघभावनेचे महत्त्व स्पष्ट करा. (७.५)
- ऐ. प्रत्येक वृत्तसंस्था बातम्यांच्या संपादनासाठी विशिष्ट धोरण अवलंबिते. तुमचे या विषयीचे मत स्पष्ट करा. (७.५)

- प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- अ. वाचकांमार्फत तयार होणारा आशय
- आ. विशेष वृत्तांसाठीचे नियोजन आणि समन्वय
- ई. छायाचित्र पत्रकारितेची मूलतत्त्वे

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-203

M.J.M.C. (II Sem.) EXAMINATION, 2018

203 : FEATURE WRITING (2)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1- Explain various types of editorials in detail. (10)

OR

Critically discuss the importance of editorial page and Op-Ed page for a news paper with suitable example. (10)

Q. 2- 'For planning and writing of an editorial, inputs from the reporter also plays a vital role.' Discuss. (10)

OR

Discuss the planning and procedure of writing features for Sunday Supplements of a daily newspaper. (10)

Q. 3- Write short notes. (any two) (5)

a) Film review

b) Script writing

c) Feature Agency

P.T.O.

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना : मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
उजवीकडील अंक प्रश्नांसाठीचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. संपादकीय लेखांच्या विविध प्रकारांविषयी सविस्तर माहिती द्या. (१०)
किंवा

संपादकीय पान आणि त्यासमोरील पानाच्या (ऑप-एड पान) वृत्तपत्रासाठीच्या महत्त्वाबाबत सुयोग्य उदाहरणासह सटीक चर्चा करा. (१०)

प्रश्न २. 'अग्रलेखाच्या नियोजन आणि लेखनासाठी वार्ताहराकडून मिळालेली माहितीही महत्त्वाची भूमिका पार पाडते.' या विषयी चर्चा करा. (१०)

किंवा

वृत्तपत्राच्या रविवार पुरवण्यांसाठी फीचर लिहिण्यासाठीचे नियोजन आणि प्रक्रियेविषयी चर्चा करा. (१०)

प्रश्न ३. संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (५)

अ) चित्रपट समीक्षण

ब) संहिता लेखन

क) फीचर एजन्सी

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-204

MJMC (Semester II) EXAMINATION, 2018

**CJ-204 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND CHALLENGES (2)
(2013 PATTERN)**

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Explain the concept of Nation state with suitable examples. [10]

OR

'The violence against the Rohingya Muslims in Myanmar is nothing but ethnic cleansing.'
Express your viewpoints [10]

2. Explain the 'Me too' movement with special reference to Gender justice context. [10]

OR

Suggest your ideas to double the income of farmers by 2030. [10]

3. Write short notes on following. (any one) [5]

a) Arun Sadhu

b) North-East Assembly elections

c) Uniform civil code

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. राष्ट्र-राज्य संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

रोहिंग्या मुस्लिमांच्या विरोधात म्यानमारमधील हिंसाचार म्हणजे वंशविच्छेदच आहे, या विधानावर तुमची मते व्यक्त करा. (१०)

P.T.O.

2. लिंगसमानतेच्या विशेष संदर्भामध्ये 'मी टू' चळवळीचे विश्लेषण करा. (१०)
किंवा
शेतकऱ्यांचे उत्पन्न २०३० पर्यंत दुप्पट करण्यासाठीच्या उपाययोजना सुचवा. (१०)
3. टीपा द्या. (केवळ १) (५)
अ) अरूण साधू   ब) ईशान्येकडील राज्यांच्या विधानसभा निवडणुका
क) समान नागरी कायदा

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-205

MJMC (Semester II) EXAMINATION, 2018

205 : TRENDS IN JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

Q 1 A. Comment about Indian Press in 19th century and British rule. (15)

OR

Q 1 B I. Discuss the changing nature and role of press. (7.5)

II. Comment on the contribution of Buckingham and Raja Rammohan Roy to the growth and development of journalism in India. (7.5)

Q 2. Write short notes on **any two** (10)

I. Balshastri Jambhekar.

II. Emergency and the press.

III. New Technology in Indian Media.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १अ. एकोणीसाव्या शतकातील भारतीय माध्यमे आणि ब्रिटिश राज्यकर्त्यांविषयी
भाष्य करा. (१५)

P.T.O.

किंवा

प्र. १ब. ए. प्रसारमाध्यमांचे बदलते स्वरूप आणि भूमिकेविषयी चर्चा करा. (७.५)

ऐ. भारतामधील पत्रकारितेच्या विकासासाठी बकिंगहॅम आणि राजा राममोहन रॉय यांनी दिलेल्या योगदानाविषयी भाष्य करा. (७.५)

प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

अ. बाळशास्त्री जांभेकर

आ. आणीबाणी आणि प्रसारमाध्यमे

ई. भारतीय माध्यमांमधील नवे तंत्रज्ञान

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-206

MJMC (Semester II) EXAMINATION, 2018

CJ-206 : TELEVISION JOURNALISM (1)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q1 A) Explain in details the working of a television camera [10]

OR

Q.1) Give a historical overview of news on Indian television [10]

Q.2) Prepare a TV News regarding 'result of Uttar Pradesh assembly elections 2017'. Write down the headline, visuals, voice-over, bytes, music, duration, conclusion etc. [10]

OR

Q.2) What is news room? What are various functionaries in a news room? Explain roles and responsibilities of each [10]

Q.3) Write short notes: (Any One) [05]

(a) ENG (Electronic News Gathering)

(b) Writing in 'aural' style

(c) Skill set required to be an ideal news anchor

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र 1 अ) दूरचित्रवाणी कॅमेऱ्याची कार्यपद्धती सविस्तर लिहा (10)

किंवा

प्र 1 ब) भारतीय दूरचित्रवाणीवरील बातम्यांचा ऐतेहासिक आढावा घ्या. (10)

P.T.O.

प्र 2 अ) 'उत्तर प्रदेशमधील विधान सभा निवडणूकीचे निकाल', ह्या विषयावर दूरचित्रवाणीसाठी वृत्त तयार करा. हे वृत्त तयार करताना शीर्षके, दृश्ये, वॉइस ओवर, बाइट्स, संगीत, कालावधी, निष्कर्ष इत्यादी मुद्द्यांचा परामर्श घ्या. 10)

किंवा

प्र 2 ब) 'वृत्त-दालन' म्हणजे काय? वृत्त दालनातील विविध अधिकार पदे कोणती? प्रत्येक अधिकार पदाची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा . (10)

प्र 3) कोणत्याही एका वर टीप लिहा (5)

- 1.ई एन जी (इलेक्ट्रॉनिक न्युज गॅदरिंग)
2. श्राव्य रूपातील लिखाण
3. उत्तम वृत्त निवेदक होण्यासाठी लागणारी कौशल्ये

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-207

MJMC (Semester II) EXAMINATION, 2018
207 : RADIO JOURNALISM (1)
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Explain the strengths and weakness of radio as compared with newspaper with suitable examples? (15 MARKS)

OR

Q.1 a) Explain the types of radio interviews. (5 MARKS)

b) What are the skills of a news reporter for radio? (5 MARKS)

c) Explain the writing style of a radio program script. (5 MARKS)

Q.2 Write any 2 short notes:

(10 MARKS)

a) Phonos

b) Man Ki Baat

c) Vox-pop

d) Aakashwani

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १ : वर्तमानपत्राच्या तुलनेत नभोवाणीची शक्तीस्थळे व मर्यादा उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

(१५)

P.T.O.

किंवा

- प्र. १ : अ) नभोवाणीसाठीच्या मुलाखतींचे प्रकार स्पष्ट करा. (५)
- ब) नभोवाणीसाठी काम करणाऱ्या बातमीदाराची गुणवैशिष्ट्ये कोणती ? (५)
- क) नभोवाणीसाठीच्या कार्यक्रमांची संहिता लेखनशैली स्पष्ट करा. (५)

प्र. २ : टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

१ : फोनो

२ : मन की बात

३ : वॉक्स-पॉप

४ : आकाशवाणी

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-208

MJMC (Sem. II) EXAMINATION, 2018
CJ-208 : NEW MEDIA (1)
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

1. (A) Describe media convergence. Discuss its impact on traditional media. [15]

Or

- (B) (i) Explain Webcast and Podcast in detail. [5]
(ii) What is internet ? Explain its advantages for a media person. [5]
(iii) What does online journalism mean ? [5]

2. Write short notes on (any two) : [10]

- (i) Blog
(ii) Copyright
(iii) Knowledge Society.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) माध्यमांचे सन्मीलन म्हणजे काय ? पारंपरिक माध्यमांवर होणारे त्याचे परिणाम स्पष्ट करा. [15]

P.T.O.

किंवा

- (ब) (i) वेबकास्ट आणि पॉडकास्ट म्हणजे काय ? ते स्पष्ट करा. [5]
- (ii) आंतरजाल म्हणजे काय ? माध्यम प्रतिनिधींसाठी त्याचे फायदे स्पष्ट करा. [5]
- (iii) ऑनलाईन पत्रकारिता म्हणजे काय ? [5]
2. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]
- (i) ब्लॉग
- (ii) स्वामित्वहक्क
- (iii) ज्ञानाधिष्ठित समाज

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-301

M.J.M.C. (III-Semester) EXAMINATION, 2018
CJ 301 : COMMUNICATION : THEORY AND PRACTICE
(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures in bracket indicate marks.

1. (A) What are basic elements of communication ? Explain with suitable examples. [15]

Or

(B) Explain the development of mass media and its relevance in today's world. [15]

2. (A) What effects media have on individuals and society ? Explain one media effect theory with contemporary examples. [15]

Or

(B) What is cultural hegemony ? How media can be used in establishing and maintaining such hegemony ? [15]

3. Write short notes on any *four* : [20]

- (a) Non-verbal communication
- (b) Aristotle's model of communication
- (c) Changing media audience
- (d) Propaganda
- (e) Soviet Media Theory
- (f) Media imperialism
- (g) Media as an agent of socialization
- (h) Concept of Mass.

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— मूल इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. संज्ञापनाचे मूलभूत घटक कोणते? ते योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

जनमाध्यमांचा विकास कसा झाला हे सांगून, सध्याच्या काळातील त्यांची उपयुक्तता स्पष्ट करा. [15]

2. माध्यमांचे व्यक्ती आणि समाजावर कोणते परिणाम होतात? माध्यमांच्या परिणामांसंबंधी कोणताही एक सिद्धांत समकालीन उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

सांस्कृतिक प्रभुत्ववाद म्हणजे काय? असे प्रभुत्व निर्माण करण्यासाठी आणि कायम राखण्यासाठी माध्यमांचा कसा उपयोग केला जातो? [15]

3. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

(क) निःशब्द संज्ञापन

(ख) अॅरिस्टोटल यांचे संज्ञापनाचे प्रतिमान

(ग) माध्यमांचा बदलता स्वीकारकर्ता वर्ग

(घ) प्रचारतंत्र

(च) सोव्हिएट माध्यम सिद्धांत

(छ) माध्यमांचा साम्राज्यवाद

(ज) माध्यमे-समाजीकरणाचा एक घटक

(झ) जन ही संकल्पना.

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-302

MJMC (Semester III) EXAMINATION, 2018
CJ-302 : MEDIA RESEARCH METHODS
(2013 PATTERN)

Time : 90 Minutes

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. A. State and explain major differences between qualitative and quantitative research methods. (10)
OR
B. Suggest any five relevant and contemporary research topics in media & communication. Write a brief research design for any one topic. (10)
2. Write short notes on any Three. (15)
  - a) Mean, mode, median
  - b) Dependant variables
  - c) In-text citation
  - d) Random probability sampling
  - e) Hypothesis
  - f) Field observations

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 90 मिनिट

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. क. गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन पद्धतींमधील प्रमुख फरक नोंदवा आणि स्पष्ट करा. (१०)
किंवा
ख. संशोधनाच्या दृष्टीने माध्यम आणि संज्ञापन क्षेत्रातील कोणतेही पाच समकालीन व उपयुक्त विषय सुचवा. (१०)

P.T.O.

2. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

(१५)

क) मध्य, मध्यमान, बहुलक

ख) अवलंबित चल

ग) मजकुरातील संशोधनसंदर्भ (इन्टेक्स्ट सायटेशन)

घ) यादृच्छिक संभाव्यता नमुनानिवड

च) गृहितक किंवा अभ्युपगम (हायपोथिसिस)

छ) क्षेत्रीय निरीक्षण

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-303

MJMC (Semester III) EXAMINATION, 2018

**CJ-303 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND CHALLENGES (3)
(2013 PATTERN)**

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 In modern era, concept of non-aligned movement is redundant. Explain your views. (10)

OR

Explain the importance of China in new geopolitical scenario. (10)

Q. 2 In post liberalization context role of World Bank and International Monetary Fund (IMF) is diminished. Give your viewpoints. (10)

OR

Suggest your ideas on making India a superpower in recent future. (10)

Q.3 Write short note on following. (**any one**) (5)

a) Crony capitalism

b) Defeat of CPM in Tripura

c) One year of Donald Trump

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१.आधुनिक काळात अलिप्ततावादी राष्ट्रांची चळवळ कालबाह्य ठरली आहे, हे विधान स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

नव्या भूराजकीय स्थितीत चीनचे महत्त्व स्पष्ट करा. (१०)

P.T.O.

प्र.२. 'उदारीकरणानंतर जागतिक बँक व आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे महत्व कमी होत गेले', या विधानावर तुमची मते मांडा. (१०)

किंवा

आगामी काळात भारताला महाशक्ती बनवण्यासाठी तुमच्या कल्पना सुचवा. (१०)

प्र. ३. टीप लिहा. (केवळ १) (५)

- अ) संकुचित भांडवलवाद
- ब) त्रिपुरातील माकपचा पराभव
- क) डोनाल्ड ट्रम्प यांचे एक वर्ष

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-304

MJMC (Semester III) EXAMINATION, 2018
CJ-302 : TELEVISION JOURNALISM (2)
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Imagine you interviewed Mr. Arun Jaitely immediately after the presentation of Union budget for the year 2017. Write details of the Interview considering the on-air time of four minutes. [10]
OR
Explain in details the working of a TV camera. [10]
2. Prepare a TV News regarding 'The surgical strike at the terror launch pads in PoK'. Write down the headline, visuals, voice-over, bytes, music, duration, conclusion etc. [10]
OR
Explain the details the need of video editing in TV News with relevant examples? [10]
3. Write short notes: (Any One) [05]
(a) MCR
(c) Satellite TV
(d) Voice Modulation

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. कल्पना करा, तुम्ही अरुण जेटली यांची अर्थसंकल्प 2017 च्या सादरीकरणानंतर लगेचच मुलाखत घेतली. त्या मुलाखतीचा तपशील ऑन-एयर चार मिनिट वेळ आहे हे ध्यानात ठेवून लिहा [१०]
किंवा
दूरचित्रवाणी कॅमेऱ्याची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. [१०]

P.T.O.

2. "पाक व्याप्त कश्मीर मधल्या दहशतवादी कारवाया करण्याच्या ठिकाणावर केलेले सर्जिकल स्ट्राइक", या विषयावर दूरचित्रवाणी साठी वृत्त तयार करा. हे वृत्त तयार करताना शीर्षके, दृश्ये, वॉइस ओवर, कालावधी, संगीत, बाईट्स, निष्कर्ष इत्यादी मुद्द्यांचा परामर्श घ्या. (१०)

किंवा

सुयोग्य उदाहरणासह दूरचित्रवाणी वृत्तासाठी विडियो संपादनाची गरज अधोरेखित करा? (१०)

3. कोणतीही एक टीप लिहा. (५)
- अ) एमसीआर
ब) उपग्रह दूरचित्रवाणी
क) स्वरनियमन

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-305

MJMC (Semester III) EXAMINATION, 2018

PAPER 305 : RADIO JOURNALISM (2)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

1. Discuss the importance of community radio in India with suitable examples? **(15)**

OR

- a) Explain the role of All India Radio in the development of India. **(5)**
- b) Name few editing softwares used for radio production. Explain its use. **(5)**
- c) What are the types of radio transmission? **(5)**

2. **Write any 2 short notes:** **(10)**

- a) Public Service Announcements
- b) Qualities of RJ
- c) Radio Interview

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. भारतातील कम्युनिटी रेडिओचे महत्त्व उदाहरणासह स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

अ) भारताच्या विकासात ऑल इंडिया रेडिओने पार पाडलेली भूमिका उदाहरणासह स्पष्ट करा. (५)

ब) रेडिओवरील कार्यक्रमांच्या निर्मितीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या काही सॉफ्टवेअर्सची नावे सांगा. त्यांचा वापर कसा केला जातो, ते स्पष्ट करा. (५)

क) रेडिओ प्रसारणाचे प्रकार कोणते ? (५)

2. टिपा लिहा. (कोणत्याही २) (१०)

१ : जनहितार्थ जाहिराती

२ : आर. जे. ची गुणवैशिष्ट्ये

३ : रेडिओसाठीच्या मुलाखती

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-306

M.J.M.C. (III Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ-306 : NEW MEDIA (2)

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

Q 1.A) Explain with suitable examples, how internet and social media is being used in social activism or campaigns. [15]

OR

Q 1.B) i) Comment whether news values have changed with multi-media storytelling. [5]

ii) 'Blog – a way of storytelling'- Comment. [5]

iii) 'New media- a new breaking news medium', explain [5]

Q 2.) Write short notes. (Any 2) [10]

i) Web Designing.

ii) Online Marketing

iii) Cyber Crimes.

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना- मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र. १ अ) आंतरजाल आणि समाजमाध्यमांचा सामाजिक चळवळींमध्ये किंवा कृतिवादामध्ये कसा वापर केला जात आहे, हे उदाहरणांसह स्पष्ट करा. १५

P.T.O.

किवा

- ब) १) बहुमाध्यमांसाठीच्या वृत्तनिर्मितीमुळे वृत्तमूल्यांमध्ये काही बदल झाला आहे का, या विषयी तुमचे मत लिहा. ५
- २) बातमी सांगण्याचा एक मार्ग म्हणजे ब्लॉग, या विषयावर तुमचे मत लिहा. ५
- ३) 'ब्रेकिंगन्यूज'साठीचे एक नवे माध्यम म्हणून नवमाध्यमे, ही बाब स्पष्ट करा. ५
- प्र . २) टिपा लिहा (कोणत्याही २) १०
- १) वेबडिझायनिंग
- २) ऑनलाईन मार्केटिंग
- ३) सायबर गुन्हे

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-307

M.J.M.C. (III Sem.) EXAMINATION, 2018

307 : AGRICULTURE JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :—Figures to the right indicate full marks.

Q.1. A) Enlist the allied businesses in the agriculture sector. How these businesses are useful for the progress of the farmers? (15)

OR

B) 1) Explain the importance of forecast of weather for the farmers. (5)

2) Discuss in brief, on Genetically Modified (GM) Crops. (5)

3) Write a short note on 'Farmers Suicides'. (5)

Q.2. Write **any two** short note. (10)

1. Bio-fertilizers

2. Cash Crops

3. Research in Agriculture

P.T.O.

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना : मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ) कृषी क्षेत्रातील जोडधंद्यांची यादी करा. हे धंदे शेतकऱ्यांच्या प्रगतीसाठी उपयुक्त कसे ठरतात? (१५)

किंवा

- ब) १) शेतकऱ्यांसाठी हवामान अंदाजाचे महत्व स्पष्ट करा. (५)
२) जनुकीय परावर्तित पिकांवर थोडक्यात चर्चा करा. (५)
३) 'शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या' या विषयावर थोडक्यात टीप लिहा. (५)

प्र. २) कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

- अ) जैविक खते
ब) नगदी पिके
क) कृषी संशोधन

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-308

M.J.M.C. (III Sem.) EXAMINATION, 2018

308 : DEVELOPMENT JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :—Figures to the right indicate full marks.

1. A) Explain the dialectical nature of the development. Evaluate the dialectical materialism theory of Marx in the era of Globalization, Liberalization and Privatization. (15)

OR

- B) 1) Define the development and enlist the various factors of the development. (5)
- 2) "New Media play a crucial role in the developmental process." Express your opinion regarding this statement. (5)
- 3) Elaborate the importance of folk media in rural development. (5)
2. Write **any two** short notes. (10)
- a) Human Development Index
- b) Gandhian Development Model
- c) Conflict between Development and Environment

P.T.O.

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना : मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ) विकासाचे द्वंद्वात्मक स्वरूप स्पष्ट करा. जागतिकीकरण, उदारीकरण आणि खासगीकरणाच्या युगात मार्क्सच्या द्वंद्वात्मक भौतिकवाद सिद्धांताचे मूल्यमापन करा. (१५)

किंवा

ब) १) विकासाची व्याख्या करा आणि विकासाच्या विविध घटकांची यादी करा. (५)

२) "विकासाच्या प्रक्रियेत नवमाध्यमे एक महत्वपूर्ण भूमिका बजावतात." या विधानावर तुमचे मत व्यक्त करा. (५)

३) ग्रामीण विकासात लोकमाध्यमांचे महत्व विशद करा. (५)

प्र. २) कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

अ) मानव विकास निर्देशांक

ब) गांधीवादी विकास प्रतिमान

क) विकास आणि पर्यावरण यांच्यातील संघर्ष

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-309

M.J.M.C. (III Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ-309 : ENVIRONMENT JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :—Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 What is environment? Explain the need of environment journalism for creating awareness and protecting environment in India. (15)

OR

Q. 1 With special reference to the environment journalism, critically analyze the reporting style and overall coverage of any newspaper that you follow regularly. (15)

Q. 2 Write short notes. (any two) (10)

- Biodiversity
- Ecological footprint
- Renewable energy sources

(मराठी भाषांतर)

वेळ – दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना – मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
उजवीकडील अंक प्रश्नांसाठीचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ पर्यावरण म्हणजे काय? भारतात पर्यावरणविषयक जनजागृती आणि रक्षणासाठी पर्यावरणविषयक पत्रकारितेची गरज स्पष्ट करा. (१५)

P.T.O.

किंवा

प्र. १ पर्यावरणविषयक पत्रकारितेच्या विशेष संदर्भाने तुम्ही नियमितपणे वाचत असलेल्या वृत्तपत्रातील पर्यावरणविषयक बातमीदारीची शैली आणि एकूण वार्ताकनाचा चिकित्सक आढावा घ्या. (१५)

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

अ) जैवविविधता

आ) इकोलॉजिकल फूटप्रिंट

इ) अपारंपरिक ऊर्जास्रोत

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-310

M.J.M.C. (III Sem.) EXAMINATION, 2018

CJ-310 : SCIENCE JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q 1. What are the different tools used for science reporting? (10)

OR

What are the basic qualities an aspirant science reporter should possess? (10)

Q 2. What is scientific attitude? Explain it's importance in social progress. (10)

OR

In the project of *gravitational wave discovery*, a scientist from your city has performed a pivotal role. Write ten questions that you will ask him for newspaper interview. (10)

Q 3. Write short note. (any one) (5)

- a) T.I.F.R (Tata Institute of Fundamental Research)
- b) M.S. Swaminathan
- c) 'March of Science'

P.T.O.

(मराठी भाषांतर)

वेळ - दीड तास

एकूण गुण : २५

- सूचना :- १. सर्व प्रश्न अनिवार्य
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्रश्न १. विज्ञान पत्रकारितेसाठी वापरली जाणारी विविध साधने कोणती? (१०)

किंवा

उद्योन्मुख विज्ञान वार्ताहराकडे कोणते मूलभूत गुण असणे आवश्यक आहे. ? (१०)

प्रश्न २. वैज्ञानिक दृष्टिकोन म्हणजे काय ? त्याचे सामाजिक प्रगतीतील महत्व विशद करा. (१०)

किंवा

गुरूत्वीय लहरींच्या शोधप्रकल्पामध्ये तुमच्या शहरातील वैज्ञानिकाने महत्वाची भूमिका पार पाडली आहे. वृत्तपत्रातील मुलाखतीसाठी त्यांना विचारावयाचे दहा प्रश्न लिहा. (१०)

प्रश्न ३ टिपा लिहा. (केवळ एक) (५)

- अ) टी.आय.एफ.आर (टाटा मूलभूत संशोधन संस्था)
ब) एम.एस. स्वामिनाथन
क) 'मार्च ऑफ सायन्स'

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-401

M.J.M.C. (IV Sem.) EXAMINATION, 2018
CJ-401 : MEDIA MANAGEMENT
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

Q 1 A. Explain different types of media ownership patterns with suitable examples. (10)

OR

**B. A good editor strikes balance between managerial and editorial responsibilities.
Discuss with examples. (10)**

Q.2 Write short notes on any Three. (15)

- Key result areas
- Functions of HR department in media
- Importance of audience research
- Scheduling radio programs
- TRP race and revenue
- Launching a newspaper edition

(मराठी भाषांतर)

वेळ - दीड तास

एकूण गुण : २५

सूचना : मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र. १ क. माध्यममालकीचे विविध प्रकार योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

ख. चांगला संपादक व्यवस्थापकीय आणि संपादकीय जबाबदाऱ्यांमध्ये समतोल राखतो, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. (१०)

P.T.O.

प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

(१५)

- क) की रिझल्ट एरियाज् (कामगिरीची कळीची उद्दिष्टे)
- ख) माध्यमसंघटनांमधील मनुष्यबळ विभागाची कामे
- ग) वाचक-श्रोता-प्रेक्षकांसंबंधी संशोधनाचे महत्त्व
- घ) नभोवाणी कार्यक्रमांचे नियोजन
- च) टीआरपीची स्पर्धा व महसूल
- छ) वृत्तपत्राच्या आवृत्तीचा शुभारंभ

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-402

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018
CJ-402 : PRINCIPLES OF JOURNALISM AND MEDIA LAW
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. A) How have influence of politics and influence of market forces affected journalism . (10)
OR
B) Role of media is very important in the process of socialization – Justify (10)
2. A) What is Press Council of India ? What is the role in maintaining ethical journalistic standards? (10)
OR
B) Express your views about constitution of India from point of view of fundamental right. (10)
3. Write any one short note (5)
  1. Change in journalistic practices
  2. Nature of cyber crimes
  3. Sting operation and morality

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. अ) राजकीय प्रभाव तसेच आर्थिक सत्ता केंद्रे यांच्या हस्तक्षेपामुळे पत्रकारितेवर झालेले परिणाम स्पष्ट करा (10)
किंवा
ब) सामाजिकप्रक्रिये करणाऱ्या प्रक्रियेमध्ये माध्यमांची भूमिका खूप महत्वाची असते - स्पष्ट करा (10)

P.T.O.

2. अ) प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडियाबाबत माहिती लिहा. पत्रकारितेचा नैतिक दर्जा टिकवून ठेवणे बाबत या संस्थेची भूमिका स्पष्ट करा ? (10)
किंवा
ब) मूलभूत अधिकाराच्या दृष्टिकोनातून भारतीय राज्यघटनेविषयीची तुमची मते स्पष्ट करा. (10)
3. कोणत्याही एका वर टीप लिहा (5)
1. पत्रकारितेच्या बदलत्या पद्धती
2. सायबर गुन्ह्यांचे स्वरूप
3. स्टिंग ऑपरेशन व नैतिकता

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-403

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

CJ-403 : WORLD VIEW : ISSUES, IDEAS AND CHALLENGES
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Discuss the constitutional right to expression in the in the current context. (10)

OR

Discuss advantages and disadvantages of taking the Loksabha and Assembly polls simultaneously. (10)

Q 2. Express your views on demand of separate Vidarbha state. (10)

OR

Lack of development in rural Maharashtra is the main reason behind rising migration to cities, express your viewpoint (10)

Q.3 Write short note. (any one) (5)

a) Effects of cow slaughter ban on economy

b) North-East Assembly elections

c) Making America great again

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ भारताच्या राज्यघटनेने दिलेला अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा अधिकार सध्याच्या परिस्थितीच्या संदर्भाने स्पष्ट करा.

(१०)

P.T.O.

किंवा

लोकसभा व विधानसभा निवडणुका एकाचवेळी घेण्याच्या प्रस्तावाचे फायदे- तोटे सांगा. (१०)

प्र.२. स्वतंत्र विदर्भाच्या मुद्द्यावर तुमची मते मांडा. (१०)

किंवा

ग्रामीण महाराष्ट्राचा विकास न झाल्याने शहरांकडे होणारे स्थलांतर वाढत आहे, हे विधान स्पष्ट करा. (१०)

प्र. ३. टीप लिहा. (केवळ १) (५)

अ) गोहत्याबंदीचा अर्थव्यवस्थेवर परिणाम ब) ईशान्येकडील राज्यांच्या विधानसभा निवडणुका
क) मेकिंग अमेरिका ग्रेट अगेन

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-404

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

CJ-404 : ADVERTISING

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

Q 1.A) Explain the importance of ad campaign. Prepare an ad campaign for 'Swachh Bharat Abhiyan'. [15]

OR

Q 1.B) i) Discuss the role and importance of marketing mix in advertising. [5]

ii) Explain in detail, structure of an advertising agency. [5]

iii) Why market research is important in advertising, explain. [5]

Q 2) Write short notes. (Any 2) [10]

i) Consumer feedback

ii) Importance of visual thinking

iii) Brand management and brand equity

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ अ) जाहिरात मोहिमेचे महत्व सांगा. 'स्वच्छ भारत अभियाना'साठी एक जाहिरात मोहीम तयार करा.

१५

P.T.O.

किंवा

- प्र .१ ब) १) जाहिरातींमध्ये मार्केटिंग मिक्सची भूमिका आणि महत्व स्पष्ट करा. ५
- २) जाहिरात संस्थेची रचना स्पष्ट करा. ५
- ३) जाहिरात क्षेत्रात बाजारपेठेचे संशोधन का महत्त्वाचे ठरते, ते स्पष्ट करा. ५
- प्र .२) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) १०
- १) ग्राहकांचा प्रतिसाद
- २) व्हिजुअल थिंकिंगचे महत्व
- ३) ब्रँड मॅनेजमेन्ट आणि ब्रँड इक्विटी

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-405

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018
CJ-405 : PUBLIC RELATION
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q1 A) Describe how PR dept can build internal environment through communication.(10)

OR

Q1 B) What are the essential qualities of a good PR professional? (10)

Q2 A) Only positive aspects are reflected in governments Public Relations” Give your views.

(10)

OR

Q2 B) What care should be taken while drafting press release? (10)

Q3 Write any one short note (5)

1. Blog

2. Exhibits

3. PR during crisis

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र 1 अ) संज्ञापनाच्या माध्यमातून जनसंपर्क विभाग अंतर्गत वातावरण निर्मिती कशी करतो ते स्पष्ट करा. (10)

P.T.O.

किंवा

प्र 1 ब) चांगल्या जनसंपर्क व्यावसायिकाकडेकोणते गुण असणे आवश्यक असते ते सांगा. (10)

प्र 2 अ) सकारात्मकताच सरकारच्या जनसंपर्कामध्ये अधोरेखित होते. आपली मते मांडा (10)

किंवा

प्र 2 ब) 'प्रसिद्धी पत्रके तयार करताना कोणती काळजी घेतली पाहिजे? (10)

प्र 3) कोणत्याही एकावर टीप लिहा (5)

1. ब्लॉग

2. प्रदर्शने

3. आपत्कालीन जनसंपर्क

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-406

MJMC (Sem. IV) EXAMINATION, 2018

CJ-406 : FILM APPRECIATION

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. (A) What according to you is cinema ? Express in about **200 to 250** words. [10]

Or

(B) Write about a film that you liked most. [10]

2. Write short notes on any *three* : [15]

(i) Alfred Hitchcock

(ii) Advertising film

(iii) Kasav

(iv) Girish Karnad

(v) Children Film Society

(vi) Satyajit Ray

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 1½ तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

1. (अ) तुमच्या मते सिनेमा काय आहे ? **200-250** शब्दात व्यक्त व्हा. [10]

P.T.O.

किंवा

(ब) तुम्हाला आवडलेल्या चित्रपटाबद्दल लिहा. [10]

2. कोणत्याही तीन टीपा लिहा : [15]

(i) अल्फ्रेड हिचकॉक

(ii) जाहिरातीच्या चित्रफीत

(iii) कासव

(iv) गिरीश कर्नाड

(v) बालचित्र समिती

(vi) सत्यजित राय

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-407

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018
407 : MAGAZINE JOURNALISM
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A) You have to publish a special issue of your magazine on 'Republic Day of India'. As an editor, prepare a rough draft of index including articles, interviews and special comments etc. (15)

OR

Q. 1. B)

- 1) What is Cover Story of the magazine? Suggest five topics for the Cover Story. (5)
- 2) Introduce of your favourite magazine. (5)
- 3) Give information about any two types of the magazines. (5)

Q. 2. Write **any two** short notes. (10)

- a) Target Audience (Readers)
- b) Diwali Special Issues
- c) Planning of the Issue

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १. अ) 'भारतीय प्रजासत्ताक दिन' या विषयावर तुम्हाला तुमच्या नियतकालिकाचा विशेषांक प्रकाशित करायचा आहे. संपादक या नात्याने लेख, मुलाखती, विशेष भाष्य इत्यादीसह अनुक्रमणिकेचा कच्चा मसुदा तयार करा. (१५)

P.T.O.

किंवा

प्र. १. ब)

- १) नियतकालिकाची मुखपृष्ठ कथा म्हणजे काय? मुखपृष्ठासाठी कोणतेही पाच विषय सुचवा. (५)
- २) तुमच्या आवडत्या नियतकालिकाचा परिचय करून द्या. (५)
- ३) नियतकालिकांच्या कोणत्याही दोन प्रकारांची माहिती द्या. (५)

प्र. २) कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

- अ) लक्ष्य वाचक
- ब) दिवाळी विशेषांक
- क) अंकाचे नियोजन

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-408

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018
408 : BUSINESS JOURNALISM
(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. A) Why India's Gross Domestic Product (GDP) growth is falling? State your reasons with reference to the demonetization and Goods and Service Tax (GST). (15)

OR

Q. 1. B)

1) How the the Reserve Bank of India's credit policy impacts on the commercial banks? (5)

2) Elaborate the importance of the Annual General Meeting of the Public Limited Company. (5)

3) What are the major parts of the Budgetary speech of Union Finance Minister? (5)

Q. 2. Write **any two** short notes. (10)

a) Globalisation

b) Balance Sheet

c) Initial Public Offer (IPO)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(ii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १. अ) भारताच्या सकल राष्ट्रीय उत्पादनाची (जीडीपी) वाढ का घसरत आहे? निश्चलनीकरण आणि वस्तू व सेवाकराच्या संदर्भासह तुमची कारणे सांगा. (१५)

P.T.O.

किवा

प्र. १. ब)

- १) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे पत धोरण व्यापारी बँकावर प्रभाव कसे पाडते? (५)
- २) सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेचे महत्व विशद करा. (५)
- ३) केंद्रीय अर्थमंत्र्यांच्या अर्थसंकल्पी भाषणातील प्रमुख भाग कोणते असतात? (५)

प्र. २) कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

अ) जागतिकीकरण

ब) ताळेबंद

क) प्रारंभिक सार्वजनिक समभाग विक्री

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-409

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

CJ-409 : CULTURE JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q1 A). How is artistic world different from real world? (10)

OR

Q1 B) What are the salient features of Indian culture? (10)

Q2 A). Can anyone do cultural reporting? Justify your response with suitable examples. (10)

OR

Q2 B) Has cultural reporting changed with the advent of new technology? Explain with suitable example. (10)

Q3 Write short note on any one of the following (5)

1. Sculpture as an art form

2. Analysis vs. criticism

3. Music

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र 1 अ). कलात्मक जग हे वास्तविक जागापेक्षा वेगळे कसे ? (10)

किंवा

प्र 1 ब). भारतीय संस्कृतीची वैशिष्ट्ये कोणती? (10)

P.T.O.

प्र 2 अ) कोणीही संस्कृतिक वार्ताकन करू शकते का ? तुमच्या उत्तराचे समर्थन सुयोग्य उदाहरणासह करा. (10)

किंवा

प्र 2 ब) सांस्कृतिक वार्ताकनामध्ये नव तंत्रज्ञानामुळे फरक पडला आहे का ? सविस्तर लिहा (10)

प्र 3) कोणत्याही एका विषयावर टीप लिहा (5)

1. शिल्पकला
2. विश्लेषण विरुद्ध समीक्षण
3. संगीत.

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-410

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

410 : LAW, ORDER AND CRIME JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1) Describe the structure of judicial system in India in terms of Hierarchy and functions of each court. (10)

Or

Q. 1) State the ethics of crime and justice coverage from television channels point of view. (10)

Q. 2) What are the basic principles of crime reporting (Do's and Don'ts). (10)

Or

Q. 2) How has Law enforcement machinery upgraded itself for effective functioning. (10)

Q. 3) Write short notes: (any two) (05)

1) ATS

2) CID

3) Sensitive law and order situations

4) Public Interest Litigation

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न १) भारतातील न्यायव्यवस्थेच्या रचनेचे वर्णन करा. प्रत्येक न्यायालयाच्या पदानुक्रमानुसार त्यांची कार्ये स्पष्ट करा.

(१०)

किंवा

प्रश्न १) दूरचित्रवाणी वाहिन्यांकडून गुन्हा व न्याय यासंबंधीची अपेक्षित नैतिकता विस्ताराने मांडा.

(१०)

प्रश्न २) गुन्हेगारी क्षेत्राच्या वार्ताकनाची मूलभूत तत्त्वे कोणती? (काय करावे आणि काय टाळावे)

(१०)

किंवा

प्रश्न २) कायदे अंमलबजावणी यंत्रणेने प्रभावी कामकाज करण्याच्या दृष्टीकोनातून कशा सुधारणा केल्या आहेत? (१०)

प्रश्न ३) संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(०५)

१) ए.टी.एस.

२) सी.आय.डी.

३) कायदा आणि सुव्यवस्थेसंबंधीत संवेदनशीलस्थिती

४) जनहित याचिका

Total No. of Questions—2]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-411

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

CJ-411 : SPORTS JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q 1 A. What are the essential qualities of a good sports journalist? Explain the opportunities in sports journalism in India. (10)

OR

Q 1 B. How you will plan the coverage of Commonwealth Games organized in your city? Give details. (10)

Q 2. Write short notes on any THREE. (15)

- Virat as a brand
- Indian Hockey
- Sports commentary
- Politics in sports

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १ क. चांगल्या क्रीडा पत्रकारासाठी आवश्यक गुणसंपदा कोणती? भारतात क्रीडा पत्रकारितेसाठी उपलब्ध संधी स्पष्ट करा. (१०)

P.T.O.

किंवा

प्र. १ ख. तुमच्या शहरात आयोजित करण्यात येणाऱ्या राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धांच्या वार्ताकनाचे नियोजन करा. त्याचे तपशील द्या. (१०)

प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

(१०)

क) विराट : एक ब्रँड

ख) भारतीय हॉकी

ग) क्रीडा समालोचन

घ) क्रीडा क्षेत्रातील राजकारण

Total No. of Questions—3]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	

[5312]-412

MJMC (Semester IV) EXAMINATION, 2018

CJ-412 : PUBLIC JOURNALISM

(2013 PATTERN)

Time : 1½ Hours

Maximum Marks : 25

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

Q 1. What are the qualities of good Citizen Reporter? (10)

OR

The advent of Social Media is a boon to Public Journalism, Explain with suitable examples. (10)

Q 2. Explain the role of civil society in safeguarding Democratic processes. (10)

OR

How a citizen reporter helps the process of news making as a watchdog in society ? (10)

Q 3. Write short notes on (any one) (5)

- RTI act – A powerful tool of public journalism
- Pulic campaign for 'Save the Girl Child'
- Objectivity: a challenge in public journalism

P.T.O.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : दीड तास

एकूण गुण : 25

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न १. चांगल्या नागरी पत्रकाराकडे कोणते गुण असावे लागतात ?

(१०)

किंवा

समाज माध्यमांचा प्रसार हे लोकपत्रकारितेला वरदानच ठरले हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा ?

(१०)

प्रश्न २. लोकशाही प्रक्रियांच्या रक्षणात नागरी समुदायांची जबाबदारी विशद करा.

(१०)

किंवा

एखादा नागरी बातमीदार वृत्तसंकलनाच्या प्रक्रियेबरोबरच समाजातील जागल्या म्हणून कसे काम करतो ते सांगा.

(१०)

प्रश्न ३. टीप लिहा. (केवळ एक)

(७)

अ) माहिती अधिकार कायदा- लोकपत्रकारितेचे प्रभावी साधन

ब) मुलगी वाचवा मोहीम

क) वस्तुनिष्ठता- लोकपत्रकारितेतील आव्हान